

# הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך  
ועידוד לימוד התורה

גליון 2884

יום שני כ"ט אדר ב' תשפ"ד  
דף היומי בבלי: ב"מ מ | עמוד היומי: שבת כז. | דף הכולל: ב"מ קיט | קנין ירושלמי: תרומות צז  
דף היומי בהלכה: ר"ז א'.  
מוסר: שם עולם - וידעתי גם ידעתי' עד 'הנה על דברי'.  
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ד' עד פרק ד' "בשני מדות הקב"ה נפרע על אחת"



אחת המקורות הגדולים של האורחים שלנו, היתה  
הטרמפיאדה שביציאה מטבריה. אבא היה עובר  
בטרמפיאדה ובודק אם יש שם אנשים שומרי שבת  
שלא הצליחו למצוא טרמפ ונשארו תקועים בטבריה



איש 'דרשו' הרב דוד לובין משרטט קווים לדמותו של אביו הגאון רבי יוסף אריה לובין זצ"ל, מנקיי הדעת שבטבריה

לעשות. אבא היה לוקח אותם, מציע להם להתלוות אליו לבית הכנסת, ומארח אותם כל השבת, בסעודות, בלינה, בבית הכנסת. שירות מלא, לכולם היה מקום בביתו.



הוא כל התפילה במתח פוחד ודואג, לא נעים לו לחפש מישהו

שיארח אותו

"גם בשנים האחרונות, כשכבר לא היה לו כח ללכת את כל הדרך ברגל, הוא ביקש מאתנו שכשאנחנו הולכים לבית הכנסת נבדוק אם יש אנשים שאין להם איפה לאכול, ונזמין אותם לביתו. אבל הוא הזהיר אותנו שלא נשכח לבדוק את זה עוד לפני התפילה." מי שנמצא בבית הכנסת ולא יודע איפה הוא יאכל, אינו יכול לשבת ברוגע.. הוא כל התפילה במתח פוחד ודואג, לא נעים לו לחפש מישהו שיארח אותו. לכן חשוב להזמין אותו עוד לפני התפילה, כדי שירגיש בנוח!

"ב'בין הזמנים' של הקיץ, אמא שלי שתבלט"א היתה נוסעת לפעמים ל'נופש' בירושלים לכמה ימים, יחד עם הבנות, ואנחנו נשארו עם אבא בטבריה. זכורני שפעם הגיעו אורחים לביתנו, ואבא פשוט יצא מחדר השינה שלו, והלך לישון במרפסת, כדי שלאורחים יהיה מזגן בחום הנורא של טבריה... כשאמא היתה

אליעזר (לייזר) רוט

בשבועות האחרונים איבדה טבריה את אחד מכלי החמדה המופלאים שלה, הגאון רבי יוסף אריה לובין זצ"ל, שנולד לפני למעלה מ-83 שנה, ב"א תשרי תש"א, וחי כמעט כל ימי חייו בעיר הקודש טבריה. ועל כגון דא אמרו חז"ל (מגילה דף ו) "אוי נא לה אמרה רקת (טבריה), כי אבדה כלי חמדתה".

שוחחנו עם בנו הרה"ח ר' דוד לובין, פעיל נמרץ במיוחד בכל מפעלות 'דרשו', ואיש החסד בחסידות קרלין, על דמותו המופלאה של אביו זצ"ל

אבא זצ"ל, היה מכניס אורחים נפלא מאוד, ואצלנו זיכרונות הילדות עמוסים באורחים שונים ומשונים שהסתובבו בבית שלנו ושהיינו צריכים לפעמים להתחלק איתם באוכל כי לא היה מספיק לכולם, והיו צריכים לעשות כל מיני 'קומבינות' ולא לתר פתרונות כדי שאף אחד לא יישאר רעב.

"אחת המקורות הגדולים של האורחים שלנו, היתה הטרמפיאדה שביציאה מטבריה. בדרך מהבית לבית הכנסת, ממש בכניסת השבת, אבא היה עובר בטרמפיאדה ובודק אם יש שם אנשים שומרי שבת שלא הצליחו למצוא טרמפ למחוז חפצם ונשארו תקועים בטבריה. פעמים רבות הוא מצא שם אנשים שפשוט נתקעו והגיעה שבת, הם היו אובדי עצות ולא ידעו מה

בבית הוא כמובן לא הסכים שהיא תוותר על החדר שלה, אבל כשהיא לא היתה בבית, זאת היתה הבחירה הכי טבעית מבחינתו".



### הוא אמר לחמי, אשריך, מצאת לך משפחה טובה

סיפור מעניין היה בשמחת ה'שבע ברכות' שלי. מורי חמי היה הגאון רבי שניאור דייטש זצ"ל, מנקיי הדעת שבירושלים. הוא היה קשור בלב ונפש עם מרן הבבא סאלי זצ"ל, ומחצרו של הבבא סאלי הוא הכיר גם את הראשון לציון רבי מרדכי אליהו זצ"ל, ששמר אתו על קשר גם הרבה שנים אחרי שהבבא סאלי התבקש לשיבה של מעלה.

"ב'שבע ברכות', הגיע הרב מרדכי אליהו, ומיד כשהוא ראה את אבא שלי, אמר לו "אה... אתה הבאת לי ספר תורה לפני 20 שנה!".

"מה היה הסיפור? הרב מרדכי אליהו בא לטבריה יחד עם קבוצה של תלמידים, הם התפללו שחרית כוותיקן, אבל לא היה להם ספר תורה, ולכן אחרי התפילה הלכו לחפש בית כנסת שיוכלו לקרוא בו בתורה. באותן שנים, לפני כ-45 שנה, לא היה כל כך קל למצוא בית כנסת פעיל בטבריה, הם באו לבית המדרש של קרלין, ובדיוק התכוננו שם להתחיל להתפלל. ביקשו שייתנו להם ספר תורה שיוכלו לקרוא, אבל אז קפץ שם מישהו ואמר מה פתאום, יש פה בית כנסת, אנחנו לא מוציאים כן ספר תורה סתם, שבו פה בצד ותמתינו, אנחנו מתחילים להתפלל, וכשנגיע לקריאת התורה תשמעו גם אתם.

"אבל אבא שלי בדיוק ראה את ההתגודדות, ניגש לשאול במה דברים אמורים וכשהוא שמע על כך הוא נזעק ואמר איזה מן דבר זה. מה פתאום! יהודים התפללו ותיקין ואנחנו נעכב אותם עכשיו שלא יוכלו לקרוא בתורה. חס וחלילה, הוא עמד על כך שיוציאו ספר תורה והם קראו בו בחדר הצדדי. הם לא ידעו אז מי הוא הרב הזה, הרב מרדכי אליהו לא היה אז כל כך מוכר, אבל הרב מרדכי אליהו לא שכח את האיש שדאג לו בכזאת מסירות. הוא אמר לחמי, אשריך, מצאת לך משפחה טובה להשתדך איתה!".



### אבא מאוד שמח על כך, וישב בבית בלילה בשעת לילה מאוחרת

"בשנים האחרונות ההליכה כבדה עליו מאוד. הכולל בו למד נמצא בקומה השניה ואין שם מעלית. האברכים הצעירים חשבו להעלות אותו עם כסא גלגלים, אבל החברותא שלו בשעות הבוקר רופא במקצועו, והוא מאוד הקפיד על הנושא הבריאותי של אבא, ואסר על האברכים להעלות אותו במדרגות. הוא אמר להם שזאת פיזיותרפיה מאוד חשובה לבריאותו, ואסור לוותר לו על זה.

"האברכים מספרים שזה היה מחזה מדהים לראותו אותו עולה מדרגה, ואמר "אה, חסדי השם", עוד מדרגה ושוב "חסדי השם". זה עלה לו במאמצים מרובים ולקח זמן רב. בסופו של דבר היה עולה את כל גרם המדרגות, וצועד לאטו למקום שלו בבית המדרש, מתיישב באנחת רווחה "אה! חסדי השם!!!", פותח את השולחן ערוך וצולל ללימוד בתוך שניה. עוד לפני שהספיק להסדיר את הנשימה הוא כבר היה קורא לאחד האברכים שאיתו התווכח אתמול באיזו סוגיא, ומספר לו מה התחדש לו במהלך הלילה, ואיך הוא חשב לתרץ את הקושיא שהציג אתמול. כאילו הוא לא טיפס רק לפני רגע את האוורסט בכבודו ובעצמו.

"בתקופה האחרונה, הוא ממש סבל מכל מיני חלאים ומכאובים. שאלתי אותו פעם, "אבא, חם לך? קר לך?", הוא צחק ואמר לי "בזמן שאני אגיד לך אם חם לי או קר לי, אני כבר ארגיש עוד כמה ייסורים שיבואו עלי... אז מה זה משנה אם קר לי או חם לי... העיקר זה עוד שטיקל גמרא, או שטיקל שולחן ערוך".

"ביום האחרון שלו, הוא התווכח עם האברכים כולל בשאלה מה נשאר להלכה האם יש דין 'טבל' בצמר שלא הופרש ממנו 'ראשית הגז' או לא..."

"אחי, הגאון רבי שמואל לובין שליט"א, שמכהן כרב הקהילה של קרלין בטבריה, שמע על כך, והראה לאבא שיש בשולחן ערוך יורה דעה של 'דרשו' עיסוק נרחב בשאלה הזאת. אבא מאוד שמח על כך, וישב בבית בלילה בשעת לילה מאוחרת, ועיין בסוגיא בשקיקה. אמא שתחי' אמרה לו שכבר מאוחר והוא צריך כבר ללכת לישון אבל הוא אמר לה "לא לא, אני חייב לגמור ללמוד את הנושא הזה לפני שאני נכנס למיטה, וכך הוא המשיך לעיין זמן רב, עד שעלה על יצועו כשהוא שבע מדברי תורה, וכך עלה למרום בטהרה גמורה".

(קטעים מתוך מאמר נרחב ב'לקראת שבת' - תזריע)

# להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק  
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:  
[dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

## הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

## תזכורת לנבחני דרשו

ביום ראשון כ"ח באדר ב' וביום שישי ד' בניסן פרשת תזריע

**מבחן דף היומי קנין תורה מס' 52: (שישי בלבד!)**

**הדף היומי:** בבא מציעא טו. - מד:

**קנין משניות:** כלים כ"ד י"ב - כ"ו ד'

**מבחן קנין חכמה מס' 52:**

**תנא דבי אליהו רבה:** תנא דבי אליהו רבה פרק ב' עד סוף פרק ג'

**מבחני הדף היומי בהלכה מס' 26:**

**משנה ברורה:** סימן רי"א עד סימן רי"ח

**מוסר:** שם עולם: פרק י"ח עד חתימת הספר "ועתה נבאר אודות"

**דף הכולל מס' 41: (ראשון בלבד!)**

**בבא מציעא קג. - קיח:**

**הבורת שם מבחן מס' 19:**

**בבא מציעא סח: - עה.**

**קנין ירושלמי מבחן מס' 17: (שישי בלבד!)**

**תרומות עג. - ק:** [בדפוס וילנא: תרומות מא: "א"ר שמואל ב"ר יצחק" - נה:

"המיוחדים לאדם צריכים מחשבה"]

**עמוד יומי מבחן מס' 6:**

**שבת יד: - כט.**

והנה אנחנו כבר עומדים בערב ראש חודש  
ניסן... איזה לחץ עוד שבועיים פסח...



כשאתם בענייני הנקינות תשמעו סיפור מדהים והסוף המיוחד... // מיומנו של מענדי

'נו למה את מחכה, את באמת מצפה מירוחם שהוא ינקה את זה?' שואלת האחת את השניה שכבר מכירה את הנפשות הפועלות. 'לא, פשוט אני מחכה שירוחם יקום מהספה...' "קראצן רייבן שייערן קערן..." (או בתרגום חופשי: לגרד, לשפסף, לאסוף, לטאטא) הנשים צדקניות עסוקות בניקינות בחורים ובסדקים להיזהר ממשוהו חמץ. וגם הגברים משתדלים להושיט יד...

והנה אנחנו כבר עומדים בערב ראש חודש ניסן... גם אחרוני המדחיקים שאמרו לעצמם 'אולי נדלג על שנה אחת?! מה כל שנה חייבים לנקות את כל הבית?!...' ניצבים עכשיו אל מול המציאות הברורה שעוד שבועיים 'פסח' ואין לאן לברוח... 'כבר סיימתי לנקות את כל הסלון לפסח' שחה הרעבצן לשכנתה 'רק את הספה עדיין לא ניקיתי כי אני מחכה לירוחם בעלי...'

אז נכון שהעוזרת כעת בתקופה כזו שהיא מוכרחת לעסוק בעבודה שאינה בדיוק 'אומנות קלה ונקייה' בכל אופן מה שאפשר להקל עליה ולרפד לה את הדרך גברת ר. עושה זאת בשמחה, ולא מפספסת שום הזדמנות כזו, כולל להביא לה תוספת תשלום בנוסד 'שיהיה לך, תקני לך איזה בגד לחג'.

עברו כמה שנים, ויום אחד גברת ר. שומעת דפיקות בדלת, כשהיא פותחת היא רואה זוג חרדי נחמד שעומדים ומחייכים. "שלום, איך אוכל לעזור?"

... את לא מזהה אותי?!, זאת אני העוזרת בית שלך. באתי להגיד לך שבזכותך התחזקתי בדת וחזרתי בתשובה, וברוך השם גם התחנתני כדת משה וישראל.

מה? זאת את? עכשיו שאת מדברת אני מזהה את הקול שלך. וואו איזה יופי בואו תכנסו, תשבו, אגיש לכם עוגיות...

ובכן, לא אלאה אתכם באריכות העניינים איך שהתגלגלו בצורה נפלאה, רק אומר שהיה זה סיפור עם 'סוף טוב'... העוזרת סיפרה שהעובדה שכל כך כיבדו אותה, בארוחת הבוקר, ושלא הסכימו שתנקה את חדרי השירותים, מילאה אותה בהערכה למשפחה החרדית, והחליטה שזו הדרך גם בשבילה, וכך חזרה בתשובה שלימה

וכן המשיכה גם אח"כ לשמור על קשר טוב עם גברת ר. וזכרה לה את חסד נעוריה, ובסוף גברת ר. עם בעלה באו להתארח אצל העוזרת בביתה בחו"ל לאחר שהשם בירך אותם בעושר, וגלגל חוזר בעולם. **שֶׁלַח לַחֲמֶךָ עַל פְּנֵי הַמַּיִם כִּי בָרַב הַמַּיִם תִּמְצָאנוּ.**

רבי לוי יצחק מבארדיטשוב ז"ע סניגורן של ישראל נהג לומר, שהמלאכים העולים מעמל וטורח בני ישראל בהכנות לפסח, הם ממש כאותם המלאכים העולים מן התקיעות בראש השנה, וכמו שהתקיעות ר"ת קשר"ק (תקיעה שברים תרועה תקיעה) כך גם בניקיונות לפסח הר"ת קשר"ק "קראצן רייבן שייערן קערן..."

ישנן כאלו שהתמזל מזלן והצליחו להשיג עוזרת בית שתסייע קצת בניקיונות (80 ₪ לשעה, פנויה רק בעוד שבועיים, וייתכן שבסוף תלך למישהי שהציעה לה 100 ₪ לשעה...) ובעניין זה שמעתי סיפור מעניין.

גברת ר. היא כבר סבתא לנכדים, בשנים האחרונות היא נעזרת בעוזרת בית (שלא שמרה תורה ומצוות) מידי יום רביעי לניקיון הבית לכבוד שבת קודש.

מנהג נאה אימצה לה גברת ר. מידי יום רביעי כשהכינה ארוחת בוקר לה ולבעלה, הוסיפה עוד מנה לעוזרת שבאה בשעה תשע. ומשהגיעה העוזרת לא הסכימה לה להתחיל לעבוד לפני שתאכל ארוחה משוכחת גם אם זה על חשבון שעות העבודה.

כמו כן לא הסכימה ר. בשום אופן שהעוזרת תנקה את בית הכיסא, לא נאה ולא יאה שבת ישראל תעסוק בעבודה שכזו, את זה תשאירי לי, היתה אומרת לה. אמנם אין עבודה שמבזה את בעליה, אך גברת רבקה למדה מבעלה התלמיד חכם שגם בזמנים שיהודי היה נמכר בגנותו לעבד עברי, היו כל מיני דינים מיוחדים על הבעלים לא להשפיל אותו, ולא לתת לו עבודות בזוויות.

## מאז נוסדה תוכנית 'עמוד יומי' נוסדו ונוסדים שיעורים יומיים רבים במקומות רבים ברחבי הארץ, אולם שיעור לילדים בגילאי 11 ו-12 כמו שנוסד בעיר 'מודיעין עילית', הוא דבר לא שגרתי לכלל הדעות...



**שיחה עם הרב אברהם אביטן, מייסד שיעור 'עמוד יומי' מדי ערב לילדים ב'מודיעין עילית', על השיעור המוצלח שמכין אותם ל'סיום' כבר מצוה**

### מאת: אלעזר גולדברג

בכיתות ז' וח' במסגרת 'מתמידים' בשעות הערב. השיעור נמסר בבית הכנסת 'משכן אלעזר' ברחוב רמב"ם בעיר ומשתתפים בו ילדים מכמה קהילות באזור. המטרה של השיעור היא ללמוד איתם ביסודיות מסכת שלימה, כדי שכל אחד יוכל לערוך 'סיום' מכובד ביום הבר מצוה שלו. בשנים האחרונות למדנו מדי שנה מסכת קצרה מסדר מועד, כגון מסכתות מגילה, תענית ועוד.

כאשר פורסמה בתחילת שנה זו תוכנית 'עמוד יומי', הצעתי לילדים המשתתפים בשיעור שנתחיל להיכנס למסגרת המחייבת הזו ונלמד מדי יום עמוד גמרא במסכת ברכות ונסיימה תוך כחמישה חודשים. הילדים התלהבו מכך מאוד וכך התחלנו למסור את השיעור בתחילת חודש חשון.

מאז נוסדה תוכנית 'עמוד יומי' נוסדו ונוסדים שיעורים יומיים רבים במקומות רבים ברחבי הארץ, אולם שיעור לילדים בגילאי 11 ו-12 כמו שנוסד בעיר 'מודיעין עילית', הוא דבר לא שגרתי לכלל הדעות. בשיחה עם האחראי ומגיד השיעור הרב אברהם אביטן שליט"א, שמענו על היוזמה הברוכה שמצליחה להכניס את ילדי התשב"ר בעיר למסגרת קדושה גם בשעות הערב.

**מה הסיבה שהביאה אותך לייסד שיעור 'עמוד יומי' לילדי תשב"ר?**

מזה מספר שנים אני מוסר שיעור יומי קצר בגמרא לילדים

שכנוע או כפיה. היכול להיות דבר נפלא יותר מזה?  
כל שנה ציבור הילדים מתחלף, תלמידי כיתה ח' עולים  
לישיבה ותלמידי ח' עולים לכיתה ז' מצטרפים. כעת  
אנו מתחילים את מסכת שבת והתלמידים שכעת בכיתה ז' יזכו  
לסיימו יחד איתנו בסוף כיתה ח'.

מיד לאחר סיום מסכת ברכות קיימנו מסיבת סיום במוצאי  
שבת עם סעודת 'מלווה מלכה' לילדים שהשתתפו בשיעור וסיימו  
את המסכת וגם הוריהם של הילדים הגיעו להשתתף. שני ילדים  
ססיימו את המסכת הביאו מהבית כלי נגינה וניגנו בהם וכולנו  
רקדנו ושרנו לכבוד שמחת הסיום ולכבוד תחילת לימוד מסכת  
שבת. קשה לתאר את השמחה שניכרה על פניהם של ההורים  
היקרים, כל הורה שלח את בנו ללימוד בשעות הערב ולא שיער  
עד כמה הלימוד רציני ומועיל להם. הרי זו נחת יהודית אמיתית!

במהלך השיעור אני מספיק לקרוא ולהסביר היטב את כל  
העמוד וגם מוצא זמן להקשיב לשאלות הילדים, להחכים אותם  
על ידי העמקה בדברי המפרשים המובאים בחוברת 'עיון העמוד'  
וגם לסכם את העמוד שלמדנו כדי שירגישו ש'תלמודם בידם'.

### כמה ילדים משתתפים בשיעור וכיצד הלימוד במסגרת התוכנית השפיע עליהם?

בתחילה השתתפו בשיעור קרוב ל-25 ילדים וגם כעת בסיום  
מסכת ברכות משתתפים מדי יום לפחות 18 ילדים. בהתחשב בכך  
שהשיעור נמסר בשעות הערב, בין 7:15 ל-8:00, מדובר בסיפור  
הצלחה גדול! כי ללא המסגרת הזאת מי יודע היכן היו הילדים  
הללו מסתובבים... כעת הם מגיעים לשיעור נפלא ולומדים בו  
עמוד שלם בגמרא והכל נעשה מתוך שמחה פנימית שלהם, ללא

## אז מה אתם מביאים ל'בית החיים'?



### ערב ראש חודש ניסן הוא היום העמוס ביותר בבתי העלמין ברחבי הארץ • בהזדמנות זו כדאי לחשוב מה אנחנו מביאים ליקירנו שעלו למרום, ומה באמת חשוב להם

כך שרבים עולים גם על קברי הצדיקים ועל קברי אבות ביום זה,  
גם אם היארצייט חל בחודשי השנה האחרים.  
כך או כך, המסקנה ברורה וידועה: בערב ראש חודש ניסן, בתי  
החיים בישראל שוקקים חיים!  
אז מה עושים כשעולים על קברם של היקירים?  
זה כבר תלוי במגזר ובסגנון המשפחה.  
אלו שלא זכו להימנות על ציבור שומרי התורה ומהצוות,  
נוהגים להניח זר פרחים על קברי יקיריהם. ישנם כאלו שמקפידים  
אפילו להביא דווקא את הפרחים שהמתים אהבו כשהיו בחיים.  
ורדים או חרציות, אירוסים או סתונוניות.  
ומה זה עושה להם, לנפטרים, שהם מניחים זר על קברם?  
שום דבר.  
כלום!

הם כמובן אינם נהנים מריחם המשכר של הפרחים, ואינם  
יכולים להעיף עליהם מבט ולהתענג על המראה המלבב.  
אז למה שמים פרחים על הקבר? זה בעיקר עניין רגשי. הם  
רוצים להרגיש שהם זוכרים את הנפטרים ומכבדים את מורשתם.  
איך זה קשור אלינו, תשאלו...

אז קודם כל, כשאתם רואים משפחה שאינה שומרת מצוות  
מגיעה לבית העלמין לפקוד את קברי יקיריה, מותר וגם רצוי  
לעודד אותם לומר כמה משניות ופרקי תהילים, ואם אפשר גם

יעקב א. לוסטיגמן

כל מי שנקלע פעם לבית עלמין בערב ראש חודש ניסן, יודע  
היטב שעליו לקחת מראש את כל הזמן שבעולם, כדי שלא  
להיכשל בכעס חלילה. הפקקים הארוכים בכניסה לבתי העלמין  
וביציאה מהם, גרועים לפחות כמו המתנה נצחית בתור לתשלום  
בקופה ב'אושר עד' יומיים לפני פורים - לפני שהכניסו את  
האפשרות שכל אחד יערוך לעצמו חשבון עם סורק ידני.  
למה באמת העומס גדול כל כך דווקא ביום זה? ובכן, זה  
מורכב מכמה סיבות חופפות זו לזו. קודם כל, אחד חלקי 365  
מבני האדם, נפטרים בערב חודש ניסן, ואם נעשה חשבון של 80  
שנה אחורה, נגלה שזה לא מעט...

עכשיו קחו את המספר היומי של ה'יארצייטים', והכפילו אותו  
פי 30!

למה? כי בחודש ניסן כידוע לא עולים לבתי הקברות, והמנהג  
הוא שכל מי שיש לו יארצייט בחודש ניסן, משפחתו עולה לקברו  
ב... ערב ראש חודש ניסן. כלומר, ביום זה עולים הקרובים  
לקבריהם של אחד חלקי 12 מהנפטרים... וזה כבר מספר גדול  
במיוחד.

על אלו צריכים להוסיף את העובדה שמדובר ביום תפילה.  
אפילו בקהילות שלא נוהגים לומר 'יום כיפור קטן' בכל ערב ראש  
חודש, בערב ראש חודש ניסן ובערב ראש חודש אלול כן אומרים,

שהלכה והתפשטה בכל רחבי תבל עם עשרות ישיבות שפעלו על פי מורשתו ובהתאם להנחייתו, ובכל זאת, מה שהיה חסר לו יותר מכל אלו פרקי המשניות שילמד בנו. לכן, כדאי שביום זה, ובכלל, כשעולים על קברי הנפטרים, נקבל על עצמנו ללמוד משניות לעילוי נשמתם. בוודאי בשנה הראשונה לפטירתם, אבל גם שנים אחרי, בכל פעם שיש הזדמנות לעשות טובה לנשמה של אבא או של סבא, לא כדאי להחמיץ את ההזדמנות. אם רק היינו מבינים כמה זה נותן להם ו'מחייה' אותם, בוודאי לא היינו מפספסים את הכלי הנפלא הזה לגמול עימם כזה חסד נצחי. ויהיו הדברים הללו לעילוי נשמת אמי מורתי, מלכה בריינא ב"ר אליעזר יעקב.

לעזור להם לקבץ מניין לקדיש. זהו חסד של אמת גם עם המתים וגם עם החיים. אבל זה לא רק זה... כדאי שנפיק אנחנו עצמנו את הלקח. נכון, אנחנו לא מביאים פרחים, אבל מה אנחנו כן עושים? האם אנחנו דואגים כראוי לטובת נשמתם של הורינו או זקנינו? מספרים על שאחר פטירתו של הסבא מסלבודקא, הוא בא בחלום לבנו, ותבע ממנו "שלח לי חבילות", וכוונתו היתה לפרקי משניות שהוא רצה שבנו ילמד לעילוי נשמתו. בינו נא זאת! הסבא מסלבודקא, מקים עולה של תורה, מי שזכה וזיכה את הרבים ועד היום חלק גדול מהתורה הנלמדת בישיבות הקדושות נזקפת לזכותו. הוא הקים מעצמה של תורה

## ר' אריה הרים את ראשו בבהלת מה, ניכר היה שהצלחתי להפתיע אותו ושנושא זה באמת מטריד אותו. "אוהה אתה אוהו ראש אתה, הראש שלך עובד..."



### הסיפור המרתק מאחורי המניין הקבוע בקבר המסתורי /// מיזמנו של מענדי

למשך שבועיים לחתונת נכדו. עד שבוקר אחד שאלתי אותו כבדרך אגב, מה יהיה עם ה'יארצייט' של הזקנה היא כשתיסע לחו"ל?...

ר' אריה הרים את ראשו בבהלת מה, ניכר היה שהצלחתי להפתיע אותו ושנושא זה באמת מטריד אותו. "אוהה אתה אוהו ראש אתה, הראש שלך עובד בלי עין הרע" אמר לי ר' אריה אחרי שהתעשת על עצמו, ואני קפצתי על ההזדמנות ואמרתי לו: "ר' אריה, אני מוכן לקחת על עצמי את האחריות לדאוג למניין שיגיד קדיש על הקבר שם ביום ה'יארצייט' בתנאי אחד. אתה מגלה לי את הסוד שמסתתר מאחורי המצבה המסתורית הזו."

ראיתי שהוא מהרהר בדבר ולא קל לו ההחלטה, אבל בסוף נפל הפור לטובתי כשאמר: "נו שוין. ניצחתי. אתה לא סתם נודניק, אתה נודניק מקצועי אתה..."

אני אקח את זה כמחמאה, הגבתי, רק תספר כבר את הסיפור כי סקרנותי עולה על גדותיה.

"ובכן", החל ר' אריה, "מעשה שהיה כך היה: כמו שכבר גיליתי לך זה מכבר, גברת זו הייתה אשה גלמודה וערירית שסבלה מכאובים רבים, שגרה בשכונתי ונוצר עם המשפחה שלנו קשר שהיינו עוזרים לה לפעמים בימי שישי עם קניות קטנות, תיקונים, ביקורים וכדומה.

עד כאן זה סיפור רגיל של חסד פשוט שקורה כל יום בכל בניין שגרים שם שומרי תורה ומצוות שאמונים על "מצווה הבאה לידיך אל תחמיצנה". ואין כאן איזה חידוש מיוחד.

'אם אתה פנוי היום בצהריים אשמח אם תוכל לבוא איתי להר המנוחות להשלים מניין לקדיש', אומר לי ר' אריה, יהודי יקר שלומד איתי בשיעור 'דף היומי' מידי בוקר.

'כן, בשמחה'. ענית לו, 'האמת שאין לי שום דבר חשוב מידי לעשות היום בצהריים'. וגם אני מכיר את ר' אריה שבסוף הוא ידחוף לי לכיס מתן שכרה בצידה מאתיים שקלים כאילו מבלי משים, ולא ייתן לי אפילו להגיד לו תודה...

כשהגענו לקבר הרגשתי תחושה חזקה של מה שנקרא בצרפתית 'דִּיִּה וו', כלומר אני כבר הייתי פעם בסיפור הזה... שלהי החורף, שעת צהריים, קבר של אשה לא מוכרת, יחד עם ר' אריה. מה קורה כאן?

ברוך השם התברכתי בסקרנות בריאה והתחלתי לנדנד לר' אריה מה ה'סיפור' של הקבר הזה, הרי זה לא קרוב משפחה שלו, גם לפי השם אני רואה, וגם כי אז לא היה צריך להזמין אותי לציון אלא היה קורא לבני משפחתו, בניו וחתניו. הרחתי שמסתתר פה איזה סיפור מסתורי, אבל ר' אריה מצידו מילא פיו מים ובפנים חתומות התחמק מלענות תשובה ברורה.

כשניסיתי שוב ושוב ר' אריה הסתפק בלהפטיר שזו אישה ערירית שהייתה גרה בשכונתו ויש לו הכרת הטוב אליה. וזהו. תו לא מידי. אל תוסיף לשאול עוד בדבר הזה ככתוב שומר פיו לשונו שומר מצרות נפשו.

אך אני שמרתי את הדבר בליבי וחיכיתי לשעת הכושר. עברה שנה ואחרי פורים ר' אריה התכונן לנסיעה לאנגליה

איתי עלי קבר ורק שם למעלה אני אדווח עליהם... בסופו של דבר הקשר נותק, היא אושפזה והלכה לבית עולמה, ומאז אני מקפיד כל שנה ב"ארצייט" לעלות לקבר עם מניין אנשים להגיד קדיש. דבר אחד אני כן רוצה להגיד לך מכל הסיפור שיהיה לך לתועלת: "בכל השנים שעברו, יש משהו אחד מאד ברור שראיתי במוחש. ככל שאני השתדלתי יותר לעזור לה בכל מה שהייתה צריכה, למרות כל מה שעשתה לי, כך פתאום שמתי לב שנפתחים לי כל שערי ההצלחה והסיעתא דשמיא בחיים ברוחניות ובגשמיות!" זה אני מספר לך כדי שתלמד שאם מישהו פעם פוגע בך, אומר לך איזו מילה לא במקום או משהו דומה. תשתוק! פשוט תשתוק! הבנת? זהו עד כאן. יותר אל תדבר איתי בנושא הזה כי גם ככה דיברתי יותר מידי".

ואם אתם רוצים לעשות משהו לעילוי נשמתה. תקראו פרק תהילים, או משנה לעילוי נשמת שרה בת ברכה ויוסף

מה שקרה בסיפור שלנו, שעברו השנים והגברת הערירית הזדקנה מאד וקצת התערערה בנפשה, ויום אחד היא החליטה משום מה שאני השכן רוצה להרע לה, או לגנוב ממנה, וכן על זה הדרך, השם ירחם.

היא התחילה לרטון ולכעוס על כל דבר, ולמרות שידעתי שזו לא האשה שאני מכיר, אלא רחמנא ליצלן היא התעררה, בכל זאת הרגשתי שאני לא מסוגל ככה להמשיך לעזור לה.

זה סיפור ארוך שהתמשך על כמה שנים שאני מתמצת לך פה בכמה משפטים. היה פה באמצע חלק גדול של הרב שלי שחזק אותי תמיד בהתלהבות שזכות עצומה נפלה בחלקי, כתוב בספרים "עיקר התשובה, ישמע ביזיונו, ידום וישתוק" וצדיקים אמרו שהם מוכנים לשלם כסף בשביל לקבל ביזיונות בקביעות כי זה מכפר על הכל ועל ה"שומעים חרפתם ואינם משיבים נאמר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'"

ובכן, לא ארחיב יותר מידי, יש חלקים בסיפור שכנראה אקח

# לפתוח את היום בטוב...



הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'  
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

[dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)



בבא מציעא דף מ

## כיצד הרגיע הסטייפלער את הכלה שראתה בעכבר בחדר ייחוד סימן רע?

### זכי מה אכפת להן לעכברין

מצדיק את דברי הכלה. אבל--- המשיך ה'קהילות יעקב' לומר לכלה, תשמעי גם מה שאומר לך עכשיו. את בוודאי מכירה את דברי חז"ל שאמרו שאין כתובה שאין בה מריבה, ואם חז"ל אמרו כך - הדברים צריכים להתקיים.

והנה, כפי שסיפרו לי, ההורים שלך והוריו של בעלך, הם אנשים הגונים וישרים, עדיני לב ואצילי נפש, שאינם מסוגלים לריב, ולכן עד לרגע זה לא התעוררה שום מריבה בכתובתכם. אבל חז"ל אמרו מה שאמרו, והדבר חייב להתקיים! בא הקב"ה והטיל את העכבר אל תוך חדר הייחוד, כדי שבכך תתקיים ה'תיגרא' שעליה דיברו חז"ל, אבל מעכשיו ואילך הכל יהיה בסדר בעזרת השם, ותזכו להעביר את חייכם בנחת ובשמחה, ומתוך מזל טוב. דבריו של הסטייפלער השפיעו באופן מיידי על הכלה, והכל שב על מקומו בשלום, סיפר הגר"ח.

מי אנחנו שנצטרך לאשר את חוכמתו של גאון הגאונים, אבל ברור שהיתה בכך חוכמה רבה, והסטייפלער הבין את מה שאף אחד מהפסיכולוגים לא הבין. הוא ידע שהם אינם מצליחים לשכנעה מפני שהם הולכים נגדה, ולכן היא 'מתחפרת' בדעתה יותר ויותר, רק משהסכים מרן זצ"ל לדבריה, ואמר לה שהיא צודקת בחששותיה, הצליח להחזירה לשיקול הדעת, ואז הזכיר לה את ענין התיגרא.

(שמחה בבית)

סיפור מופלא על מרן ה'קהילות יעקב' זצוק"ל, ששמעת בשם גיסי מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, מספר הגר"י זילברשטיין שליט"א. האירוע התרחש, סיפר הגר"ח, בעיצומה של שמחת חתן ובלה, ועורר מהומה רבה. כאשר היו החתן והכלה בחדר הייחוד עבר לפתע ביניהם עכבר! ולא סתם עכבר, אלא עכבר גדול, ולא סתם גדול, אלא עכבר גדול ושחור!

הכלה איבדה את עשתונותיה, וממש יצאה מכליה, כי ראתה בכך סימן לא טוב, שכביכול הזיווג הזה אינו שלה, וסירבה לצאת אל האולם, שם המתינו לה קרובות משפחתה וכל חברותיה. משהגיעה השמועה להיכל השמחה, נגשו אל הכלה אנשים מכובדים וניסו להרגיעה ולשכנעה שאין בכך מאומה, אך העלו חרם בידם. גם כשהביאו למקום אנשי מקצוע בתורת הנפש שניסו אף הם להסביר לה שהיא טועה, לא הצליחו ליישב את דעתה. הכלה התעקשה, וטענה שהעכבר אינו מבשר טובות ואף 'התחפרה' בעמדתה יותר ויותר.

משסיפרו את הדבר לאבא שלי - המשיך הגר"ח קניבסקי לספר - ביקש להביא את הכלה אליו. למרות שהסטייפלער מעולם לא קיבל נשים, במקרה הזה הוא קרא לכלה, ואמר לה כדברים כדלהלן: דעתי האישית היא שאת צודקת בדבריך, ובוודאי שאפשר לראות בעכבר שחור שנכנס לתוך חדר הייחוד, כדבר נורא. אני סבור שהפסיכולוגים שאומרים לך שאת טועה - טועים בעצמם. וכך חזר מרן זצ"ל שוב ושוב על דבריו ואמר שהוא

# להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק  
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

[dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

הפורתח  
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.



# הנכנס למחסן של בשמים - האם צריך לברך ברכת הריח?



- אין לברך עליהם. ואם נוטלם בידו על מנת להריחם - מברך עליהם, כיון שבעצם נטילתם להרחת מליחות אוויר. ולדעת החזון איש, אם מיד לאחר ההרחת מניחם במקומם והם שבים לקדמותם, אין זה נחשב שייעדם להרחת, ורק אם ייעדם יעוד מוחלט להרחת, מברך עליהם.

[שו"ע ריז, א, משנ"ב א-ג, ושעה"צ א-ב; ב"מ דרשו, 1]

חדר שהניחו בו בשמים במטרה שיריחו את ריחם וינהנו ממנו - כל הנכנס לחדר צריך לברך עליהם. ואם הבשמים הם מכמה מינים, וברכותיהם שונות, יש לברך על ריח זה הנודף מכולם יחד - "בורא מיני בשמים".

ואם הבשמים לא הונחו בחדר לצורך הרחה, אלא למטרה אחרת, וכגון שמונחים במחסן עד להעברתם לחנות, וכיוצא בזה

# האם צריך לברך על ריח טוב שבחנות בשמים?



הסוברים שאינו מברך, כיון שבחיס אליו אין הבשמים מונחים שם כדי שיריח אותם, ולכתחילה ראוי לחשוש לדעה זו, ולכן יכוון במפורש להריח את הבשמים ולהנות מהם, ויברך עליהם. וכאשר יוצא מהחנות על דעת לשוב ולהיכנס לאלתר - אינו צריך לשוב ולברך.

[שו"ע ריז, א, משנ"ב א, ד רי, ושעה"צ ז; וראה ביה"ל ס"ב ד"ה אלא]

חנות לממכר בשמים, אשר עצים ועשבים של בשמים, ומיני בשמים אחרים, מונחים בה בגלוי וריחם נודף - הנכנס לחנות מברך את ברכת הריח. והגם שהבשמים מונחים שם למטרת מסחר, הרי הם מונחים שם גם כדי שיריחו אותם, שהרי בעל החנות מעוניין שהנכנסים יריחו את ריח הבשמים ויחפצו לקנותם. ואף בעל החנות עצמו צריך לברך על הריח; אולם, יש

# האם צריך לברך על ריח נעים הנודף מ'חנות טבע'?



ואף כאשר ישנה מטרה בנדיפת הריח להסב תשומת לב לקיומו של בית המרקחת במקום - אין לברך, משום שבדרך כלל התרופות מונחות בצנצנות סגורות, ובאופן זה אין מברכים על הריח; ומצטרפת לסיבה זו, גם דעת האחרונים הסוברים שאף בחנות בשמים אין מברכים על הריח ללא כוונה מיוחדת להריח.

[ביה"ל ריז, א, ד"ה הנכנס]

'בית מרקחת' או 'חנות טבע' שנמכרות בהם תרופות המיוצרות מצמחים שריחם הטוב נודף - יש אומרים, שדינם כדין חנות בשמים הנ"ל, שכל הנכנס צריך לברך. אולם, למעשה אין לברך על הריח, משום שבמקומות אלו אין כוונה שהנכנסים יריחו את הריח [ראה לעיל], שהרי הנכנסים נזקקים לתרופות בלאו הכי, ואם כן הן אינן מיועדות להרחת.

\* לחם חם שריחו נודף - נחלקו הפוסקים, אם מברכים עליו "הנותן ריח טוב בפת"; ומספק, אין לברך, אך לכתחילה אין להריחו במטרה להנות מהריח, כדי שלא להיכנס לספק חיוב ברכה.  
\* בשמים שמעשנים אותם על גבי גחלים, [המכונים בפי חז"ל 'מוֹגְמָר'], מברכים עליהם כפי הברכה הראויה לבשמים - 'עצי בשמים', 'עשבי בשמים', או 'מיני בשמים'.  
\* אתרוג שיועד למצות 'ארבעת המינים', נחלקו הפוסקים אם מברכים על ריחו. ומספק, אין לברך על האתרוג במשך כל ימי חג הסוכות, ויש להימנע מהרחתו במכוון.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

## האם יוצאים ידי חובת 'זימון' בשמיעה ברמקול?

המתקיימת באולם גדול, וכדומה, יש לכבד בזימון אדם בעל קול חזק וגבוה, כדי שכולם ישמעוהו. והגבחה הקול על ידי מערכת הגברה ['רמקול'] - יש אומרים, שאינה מועילה לכך, כיון שהשומעים אינם שומעים את קולו של המזמין; ויש מתירים, כיון שאף באופן זה מתקיימת קריאת המזמין לאחרים לברך, אך אף לדעתם, לכתחילה אין להקל בכך. [משנ"ב קצג, יז; בו"מ דרשו, 15 ו-17 (וראה עוד שם); וראה שעה"צ קצה, ז]

אדם שאכל יחד עם אחרים והתחייב בזימון, ולא שמע את אמירת ה'מזמן' "נברך שאכלנו משלו", רק שמע שהסועדים האחרים עונים "ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו", וענה עמהם - יצא ידי חובתו. ויש מי שכתב, שלא יצא ידי חובה, ואף אם שמע את קול המזמן, אלא שלא שמע את דבריו בבירור. ולכתחילה, בודאי יש לשמוע את אמירת המזמן, וכן את ברכת המזון מפיו, לפחות עד סוף ברכת 'הזן את הכל'. ולפיכך, בסעודה



קו השיעורים של 'דרשו'

**\*4992**

077-2222666

"הנה ימים באים..."

# כי אם לשמע

# את דברי ה'...

### הדף היומי תלמוד בבלי

<p>הרב מאיר שפירא שליט"א עברית - שיעור מורחב תלמוד בבלי</p>	<p>הרב אפרים סגל שליט"א עברית - אידיש תלמוד בבלי</p>
<p>הרב אברהם פוקס שליט"א דבקה מתוקה על הדף היומי תלמוד בבלי</p>	<p>הרב אליהו אורנשטיין שליט"א עברית - שיעור תקציר תלמוד בבלי</p>

### הדף היומי בהלכה

<p>הרב מרדכי שלמה פרוינד שליט"א אידיש תלמוד בבלי</p>	<p>הרב אריה זילברשטיין שליט"א עברית - שיעור תקציר-מורחב תלמוד בבלי</p>
<p>הרב עדיאל אלון שליט"א שאלות אהלוואיות בדרך הימית בהלכה תלמוד בבלי</p>	<p>הרב אפרים סגל שליט"א עברית-אידיש תלמוד בבלי</p>

### הדף היומי תלמוד ירושלמי

<p>הרב שמואל בקר שליט"א עברית תלמוד בבלי</p>	<p>הרב אליהו אורנשטיין שליט"א עברית תלמוד בבלי</p>
--	--

### עמוד היומי תלמוד בבלי

<p>הרב מנחם דריתן שליט"א עברית תלמוד בבלי</p>	<p>הרב אריה זילברשטיין שליט"א תלמוד בבלי</p>
<p>הרב עמרם בינעט שליט"א אידיש תלמוד בבלי</p>	<p>הרב דוד הולשטטר שליט"א אנגלית תלמוד בבלי</p>
<p>הרב ירמיהו לעסין שליט"א אנגלית תלמוד בבלי</p>	<p>הרב מאיר ערערא שליט"א עזר פנים תלמוד בבלי</p>
<p>הרב שלמה טרוט שליט"א טערדיש תלמוד בבלי</p>	<p>הרב דוד בוק שליט"א עברית עם "דואר ווסטיק" שיעור עם חז"ר שמואל אבא-אבא בשיעור שמואל אבא-אבא-אבא</p>
<p>הרב עובדיה טלנר שליט"א טערדיש תלמוד בבלי</p>	<p>הרב אליהו שור שליט"א נשאים חידושים בעמוד היומי עזר פנים תלמוד בבלי</p>

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה